

4 adet
37382-37385

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-628
Konu : Soru Önergeleri

20.02/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23/01/2014 tarih ve 43452547-120.07-161226 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/37382, 7/37383 ve 7/37384 esas no'lu ve Giresun Milletvekili Selahattin KARAAHMETOĞLU'na ait 7/37385 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/37382 (1 adet, 1 sayfa)
- 2- Görüş 7/37383 (1 adet, 1 sayfa)
- 3- Görüş 7/37384 (1 adet, 2 sayfa)
- 4- Görüş 7/37385 (1 adet, 3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Selahattin KARAAHMETOĞLU
Giresun Milletvekili
Esas No : 7/37385

18-19 Aralık 2013 tarihlerinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından Trabzon İli'nde Fındık Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sonucunda kimi kararlar alınmış olup, bu kapsamda Giresun, Ordu ve Trabzon illerinde ekonomik ömrünü doldurmuş fındık bahçelerinin yeni çeşit ve modern dikim sistemleriyle 'yenileme projeleri' hazırlanması gereği vurgulanmıştır. Fındık üretimimizin %60'ının gerçekleştirildiği bu illerimizde yaşlı bahçelerin yenilenmesine dönük çalışmalar yürütüleceği Bakanlığınız Müsteşarı ve Genel Müdürünce de dile getirilmiştir. Bu sorunları gündeme getirmek üzere, fındık ürünü ve üreticinin sorunlarının araştırılması için verdiğim Meclis Araştırması Önergesi, parti grubumuzun önerisi olarak TBMM Genel Kurulunda 5 Kasım 2013 tarihinde görüşülmüş fakat AKP oyları ile reddedilmiştir. 3 Mayıs 2012 tarihli sözlü soru önergemizin, yaşlı fındık bahçeleri sorununa ilişkin kısmına ise yeterli yanıt verilmemiştir. Bu kapsamda:

SORU 1) Çalıştay sonuç bildirgesinde, 2844 sayılı Fındık Dikim Alanlarının Belirlenmesi Kanunu ve ilgili yönetmenliklerin uygulanması konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesine vurgu yapılmıştır. Hükümetin uyguladığı fındık stratejisi kapsamında, fındık dikim alanlarının daraltılması yönünde yürütülen çalışmaların neticeleri nedir? 2009 yılından bugüne, bu yönde uygulanan destek ve teşvikler hangi sonuçları doğurmuş, uygulama süresince dikim alanlarında değişiklik bölgeler ve iller itibarıyla ne şekilde gerçekleşmiştir?

SORU 2) Çalıştayda dile getirilmesinden memnuniyet duyduğumuz Doğu Karadeniz'de, gerek erozyonu önlemek için, gerekse arazi yapısı nedeniyle, yerine konulabilecek gelir getirici başka bir alternatifi olmayan fındığın, dikiminin yaygınlaştırması, teşvik edilmesi yönünde yeni bir strateji söz konusu mudur? Bu kapsamda Bakanlığınızca hangi çalışmalar yürütülmektedir? Bu hususta üreticimize teşvik edici hangi destekleri sağlamayı düşünüyorsunuz? Küresel ısınmanın beraberinde, ideal üretim sahalarının sahil seviyesinden üst rakımlara geçeceği uzmanlarca dile getirilmektedir. Doğu Karadeniz'de yüksek rakımlarda fındık dikimi ve üretiminin teşvik edilmesi de gündeminizde midir?

SORU 3) Giresun, Ordu ve Trabzon illerinde fındık üretim miktarı ve ürün kalitesi yönünden son 10 yıllık değişimler ne şekildedir? Dünyanın en kaliteli fındığının üretildiği Giresun İli ve Ordu, Trabzon illerinin yaşlı bahçelerinin gençleştirilmesi, fındıkta ürün kalitesinin, verimin korunması ve artırılmasına yönelik, üreticiyi teşvik ve destekleme projesi ne zaman hayata geçirilecek ve bu kapsamda üreticimize hangi destekler sağlanacaktır?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca 2009-2011 yılları arasında uygulanan Yeni Fındık Stratejisi kapsamında, 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla, fındık dikimine izin verilmeyen alanlarda fındık bahçesini sökerek alternatif ürüne geçen üreticilere Telafi Edici Ödeme Desteği verilmiştir.

Telafi Edici Ödeme Desteği kapsamında, alternatif ürün ekim/dikimi yapan üreticilere ilk yıl 300 TL/da ve diğer iki yılda her yıl için 150 TL/da olmak üzere üç yıl sonunda toplam 600 TL/da destekleme ödemesi yapılmıştır. 2009-2012 yıllarında Telafi Edici Ödeme Desteğinin

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

verildiği iller Sakarya, Samsun, Kastamonu, Kocaeli, Ordu, Rize ve Giresun illeri olup, alternatif ürüne geçen üreticilere toplam 3,4 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Uygulama 2015 yılına kadar devam edecektir.

Özellikle taban arazilerde fındık yerine alternatif ürüne geçen üreticilere, katma değeri yüksek bodur elma, kivi ve yaban mersini gibi meyveler ve domates ve biber gibi sebzeler ile süs bitkisi yetiştiriciliği yapmaları önerilmiştir. Telfi Edici Ödeme Desteğinden yararlanan çiftçilerin alternatif ürün olarak çeltik, silajlık mısır, dane mısır, soya üretimi ile karışık sebzeçiliğe yöneldikleri tespit edilmiştir.

Karadeniz Bölgesi'nin coğrafi yapısının engebeli, eğimin yüksek, toprak derinliğinin az olması ve arazilerin işlemeli tarıma uygun olmaması gibi nedenler fındık tarımını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca; fındık yetiştiriciliğinin Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki mevsimsel göç periyoduna uyması, fındığın kolay depolanabilmesi ve pazara sunma süresinin uzun olması, toplu ürün satışı ve toplu para alımına imkân tanınması, sulama imkânının olmaması ve alternatif ürünlerin fazla işgücü gerektirmesi gibi nedenler de başka ürünlere geçişi zorlaştırmaktadır.

Bakanlığımızca 18-19 Aralık 2013 tarihinde Trabzon yapılan Fındık Çalıştayı'nda alınan kararlar gereği, fındıkta verim ve kalitenin artırılması amacıyla; tescilli fidan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, fındık alanlarının daraltılmasına yönelik uygulama alanı dışında kalan mevcut yaşlı ve verimden düşmüş fındık bahçelerinin doğru ve tescilli çeşitlerle yenilenmesi, uygun teraslama yöntemi uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu doğrultuda, Bakanlığımıza bağlı Giresun Fındık Araştırma İstasyonu tarafından yeni çeşitlerin geliştirilmesine yönelik çalışmalara hız verilmiştir.

Fındık yetiştiriciliğinin yapıldığı yüksek rakımlı yerlerde yoğun bir şekilde fındık tarımı yapıldığından, fındık dikim alanlarının artırılmasına yönelik teşvik uygulanması düşünülmemektedir. Fındık bahçelerinde gençleştirmeye yönelik alt yapının tesis edilmesi ve geçiş sürecinde, üreticinin teşvik edilmesi veya desteklenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Fındık üretim miktarına ilişkin veriler düzenli olarak il bazında TÜİK tarafından kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

SORU 4) 26-27 Aralık tarihlerinde Giresun Ticaret Borsası ve Keşap Üreticiler Birliği Fındıkta İyi Tarım Uygulamaları ve İzlenebilirlik çalıştayı gerçekleştirmiştir. Fındıkta iyi tarım uygulamaları ve organik tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına dönük başarılı örnek teşkil edecek bu etkinliklerin takip edilmesi, yaygınlaştırılması, buralarda alınan kararların desteklenmesi ve uygulanması konusunda ne düşünüyorsunuz? Bakanlığınız fındıkta iyi tarım, organik tarım uygulamalarına hangi destekleri sağlayacaktır?

CEVAP 4) Bakanlığımız, iyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunan üreticileri 2008 yılından beri desteklemektedir. 2013 yılında açık alanda meyve-sebzeye 25 TL/da, örtüaltı üretime ise 100 TL/da destekleme ödemesi yapılmıştır. 2014 yılında da açık alanda meyve-sebzeye 25 TL/da ve örtüaltı üretime ise 100 TL/da olarak destekleme ödemesi yapılacaktır.

Organik tarım yapan üreticilere yönelik 2005 yılından itibaren alan bazlı desteklemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda 2013 yılı içerisinde organik tarım yapan üreticilere genel tarımsal desteklere ilave meyve sebzede 35 TL/da, tarla bitkilerinde 10 TL/da destekleme ödemesi yapılmıştır. 2014 yılı içerisinde ise organik tarım yapan üreticilere genel tarımsal desteklere

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ilâve meyve-sebzede 70 TL/da ve tarla bitkilerinde 10 TL/da destekleme ödemesi yapılacaktır.

Bakanlığımız tarafından 2012 yılında uygulanmaya başlanılan “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü” projesi kapsamında Ordu ve Giresun illeri de yer almaktadır. Bu iki ilde “Fındık Yetiştiriciliğinde İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi” 2012 ve 2013 yıllarında uygulanmış olup, 2014 yılında da uygulanmaya devam edilecektir.

Proje kapsamında yapılan yayım ve eğitim çalışmaları sonucu, Ordu ve Giresun illerinde fındıkta iyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunan üretici sayısı 2012 yılında 2011 yılına göre %120 artmış olup, bu artış 2013 yılında da devam etmiştir.

Giresun İli’nde Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında, organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, fındık üreticilerinde iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla Fiskobirlik bünyesinde görev yapan ziraat mühendislerine yönelik olarak 12-23 Ağustos 2013 tarihinde Giresun İli’nde “Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları Kontrolör Eğitimi” düzenlenmiş olup, yapılan sınavda başarılı olan 25 kursiyere “Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları Kontrolörü” sertifikası verilmiştir.